

Conferința:
Chișinău versus raioanele RM: unde
politicile se întâlnesc cu cetățenii și
mediul de afaceri

Sala de conferințe Saxophone, str. Vlaicu Pîrcălab 72,
Chișinău,
9 martie 2017

Indicele de dezvoltare a mediului de afaceri la nivel local: Moldova

- Evaluarea politicilor de dezvoltare regională
- Identificarea necesităților de dezvoltare mediului de afaceri la nivel local
- Clasamentul raioanelor
- Concluzii și recomandări
- [Instrumente de advocacy](http://competitiveness.viitorul.org)
<http://competitiveness.viitorul.org>

Scopul inițiativei:

Inițiativa a fost inspirată dintr-un proiect similar implementat de către INEKO, Slovacia în anul 2011;

IDIS Viitorul, cu suportul tehnic și transferul de cunoștințe din partea INEKO, a avut ca scop evaluarea mediului de afaceri la nivel local în Moldova;

Elaborarea unui instrument interactiv, care ar putea fi utilizat în procesul de elaborare a politicilor publice orientate spre crearea punctelor de creștere economică în raioanele țării;

Necesitatea:

IDIS Viitorul, prin intermediul platformelor de advocacy a mediului de afaceri, și anume ANB și ALB, a primit constant mesaje cu privire la lipsa de convergență dintre politicile publice și strategiile de dezvoltare regională aprobate de stat;

Mediul de afaceri în raport cu statul are calitatea de contribuabil, și nu de partener în dezvoltarea economică și cea socială a țării;

De a elabora un instrument interactiv, care va putea fi folosit de toate părțile interesate, pentru a evalua impactul politicilor publice în atingerea priorităților de diversificare economică și dezvoltarea sectorului privat;

Metodologia:

- Indicele de dezvoltare a mediului de afaceri raional a fost elaborat în baza a 2 tipuri de date: cantitative (BNS) și calitative (sondaj de opinie), în total 81 de indicatori, care au fost grupați în 4 sub-indici, și 8 grupe.
- **Sub-indicatorul I: Activitatea economică**
 - 1. Mediul economic
 - 2. Producția economică
- **Sub-indicatorul II: Administrația publică și legislația**
 - 3. Legislația
 - 4. Administrația publică
- **Sub-indicatorul III: Tehnologie și infrastructura**
 - 5. Infrastructura
 - 6. Tehnologia
- **Sub-indicatorul IV: Educație și resurse umane**
 - 7. Resurse umane
 - 8. Educație.

Metodologia

- Datele statistice care stau la baza indicelui acoperă anii 2012-2015, datele calitative – 766 chestionare – câte 20 chestionare din fiecare raion, și 106 chestionare din mun. Bălți și Chișinău; Au fost chestionați administratorii și proprietarii companiilor medii și mici, precum și reprezentanții APL.
- Indicatorii care stau la baza indicelui au fost identificați de către experții IDIS Viitorul și experții INEKO. Indicatorii selectați sunt relevanți activității mediului de afaceri sau sunt interdependenți dintre dezvoltarea economică și mediul de afaceri;
- Procesarea, verificarea și evaluarea datelor a fost efectuată de experții INEKO, aplicînd un model matematic de comparare a datelor.

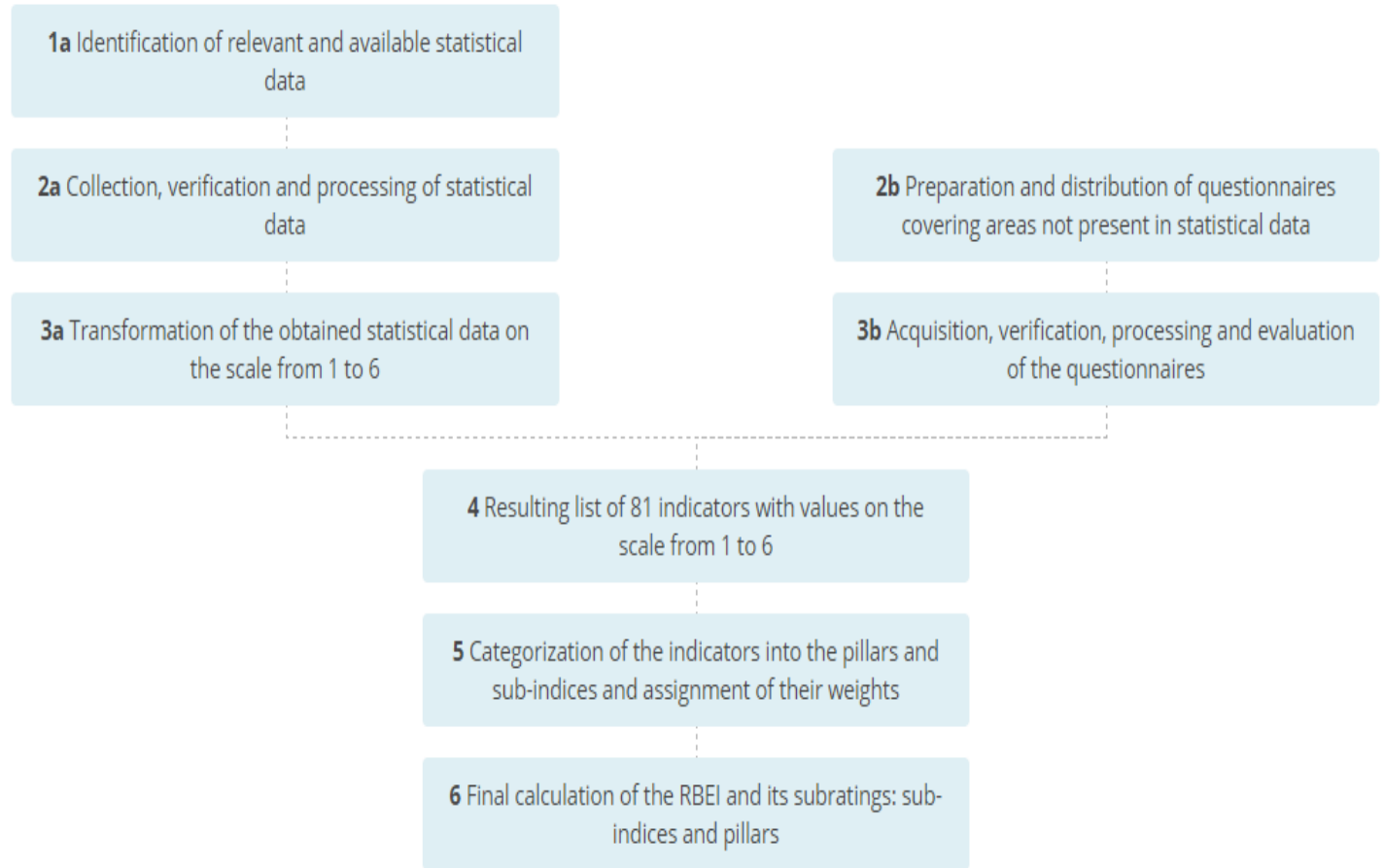
JUMP TO:

Methodology

- Introduction
- **1a + 2a** Identification, collection, verification and processing of relevant and available statistical data
- **3a** Transformation of the obtained statistical data on the scale from 1 to 6
- **2b + 3b** Preparation, distribution, acquisition, verification, processing and evaluation of the questionnaires
- **4 + 5 + 6** Categorization of resulting list of 81 indicators into the pillars and sub-indices, assignment of their weights and final calculation of RBEI

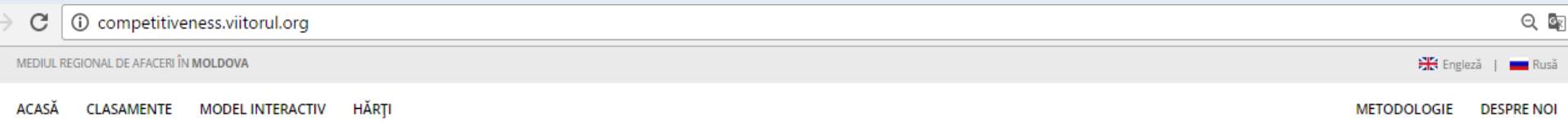
↑Back to top

RBEI CREATION EXPLAINED

Unde pot găsi clasamentul raioanelor conform indicelui?

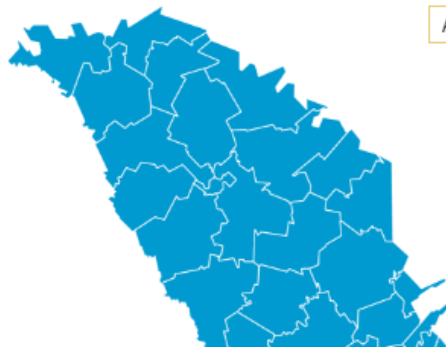
<http://competitiveness.viitorul.org>

Evaluarea mediului de afaceri regional în Republica Moldova

Analizarea diferențelor economice și sociale între raioanele din Republica Moldova prin intermediul unui set alcătuit din 81 de indicatori constituiți pe bază de date concrete și sondaje

SELECTAȚI UN RAION

Anenii Noi ▼

SELECTAȚI UN CLASAMENT ORI SUB-CLASAMENT

RBEI este un instrument central pentru evaluarea raioanelor din Republica Moldova care reflectă calitatea per ansamblu a condițiilor de activitate din raion.

RBEI include 81 de indicatori reciproc independenți clasificați în 8 piloni. Acești piloni, la rândul lor, fac obiectul celor 4 subindici, câte 2 piloni per subindice. RBEI rezultă din fuziunea ponderată a acestora.

▶ [Indicele mediului de afaceri regional](#)

▶ [Subindicele I: Activitatea economică](#)

▶ [Subindicele II: Administrarea publică și legislația](#)

SELECTAȚI UN INDICATOR

Toți indicatorii incluși în calculul Indicelui mediului de afaceri regional sunt atribuiți în 8 piloni. Toți indicatorii incluși în calculul Indicelui mediului de afaceri regional sunt clasificați în 8 piloni. Acești indicatori pot fi divizați adițional în 2 categorii - statistici ("date concrete/hard") și obținuți pe baza sondajului realizat printre managerii companiilor.

Indicatorii sondajului sunt marcați cu asterisc (*).

Pilonul 1: Mediul economic ▼

Pilonul 2: Producția economică ▼

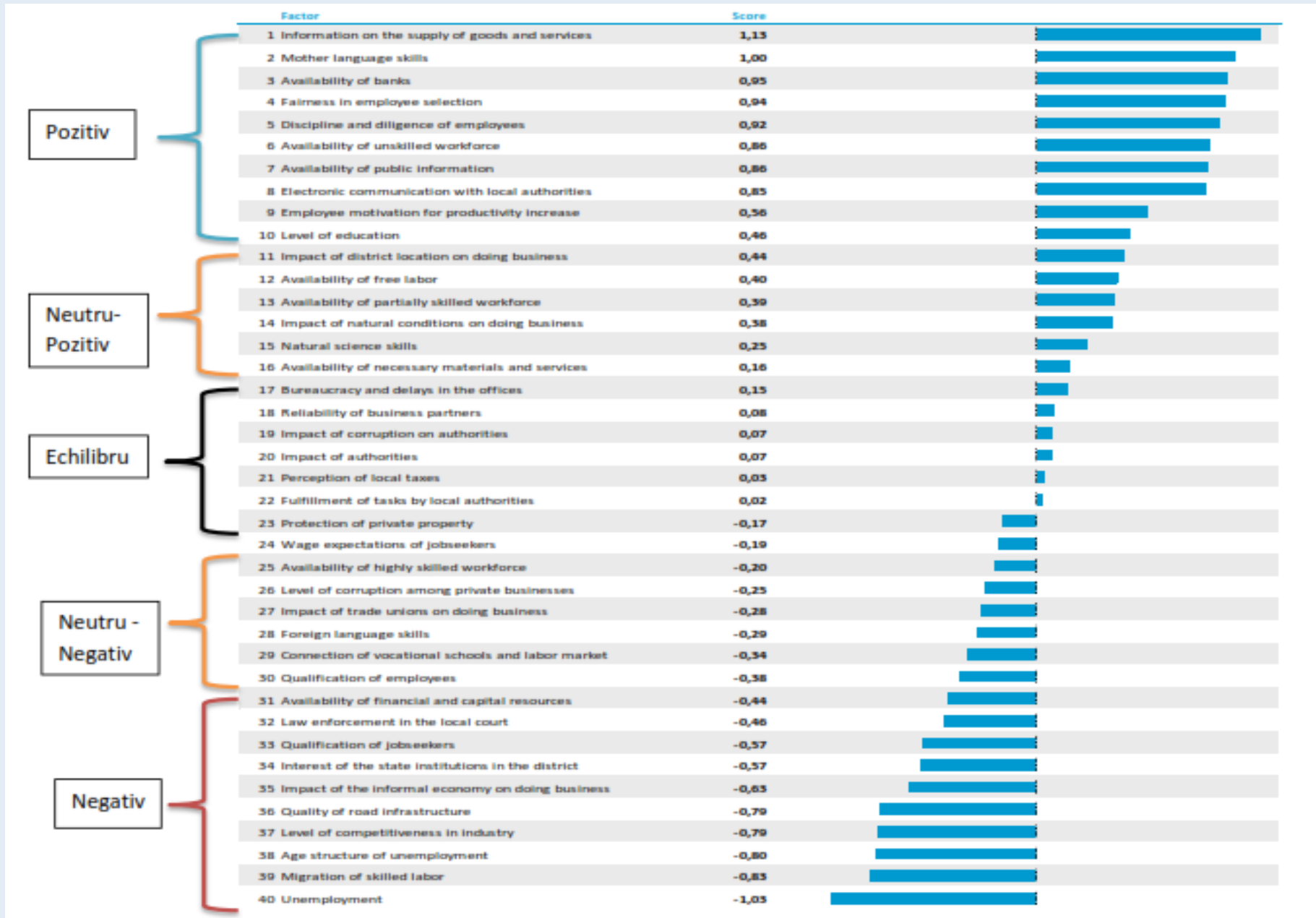
Pilonul 3: Legislația ▼

Clasamentul raioanelor conform indicelui: primele 18 raioane

Raionul	Indicele mediului de afaceri regional ▼	Pilonul 1: Mediul economic	Pilonul 2: Producția economică	Pilonul 3: Legislație	Pilonul 4: Administrația publică	Pilonul 5: Infrastructură	Pilonul 6: Tehnologie	Pilonul 7: Resurse umane	Pilonul 8: Educație
Chișinău	4,22	4,73	5,68	2,69	2,79	3,22	5,05	3,88	3,74
Bălți	4,14	4,53	5,04	3,11	3,34	4,20	4,32	3,57	3,71
Ialoveni	3,78	3,46	4,03	2,98	3,48	4,21	3,94	4,46	3,67
Drochia	3,78	3,36	4,26	3,76	3,86	3,93	4,15	3,10	3,73
Rezina	3,73	3,18	4,49	3,53	3,64	4,13	4,22	3,46	2,95
Anenii Noi	3,71	3,50	3,96	3,31	3,46	3,86	4,33	3,64	3,57
Ungheni	3,70	3,43	3,98	3,02	3,56	3,77	3,90	4,20	3,63
Orhei	3,64	3,52	3,54	3,43	3,77	3,74	4,19	3,48	3,63
Cahul	3,63	3,42	3,52	3,66	3,51	3,47	4,01	3,93	3,87
Soroca	3,59	3,46	3,85	3,47	3,62	4,47	3,88	3,07	2,76
Edineț	3,59	3,24	3,74	3,48	3,74	4,31	3,95	3,13	3,26
Strășeni	3,57	3,31	3,69	3,51	3,19	3,91	3,89	3,89	3,42
Florești	3,57	3,15	3,53	4,08	3,81	4,15	4,01	3,21	3,12
Fălești	3,55	3,27	2,81	4,11	4,25	3,84	3,94	3,67	3,51
Riscani	3,50	3,21	3,18	3,26	3,57	4,19	3,85	2,93	4,35
Dondușeni	3,50	3,24	3,33	3,72	3,79	4,25	4,09	2,59	3,36
Sîngerei	3,48	3,10	2,83	3,40	3,80	3,86	4,03	3,79	3,97
Media la nivel de țară	3,48	3,25	3,37	3,38	3,51	3,89	3,93	3,42	3,43

Media la nivel de țară	3,48	3,25	3,37	3,38	3,51	3,89	3,93	3,42	3,43
UTA Găgăuzia	3,45	3,33	3,74	3,08	3,05	3,44	4,01	3,44	3,38
Nisporeni	3,42	2,80	3,04	3,50	3,74	3,86	3,81	3,82	3,73
Criuleni	3,42	3,32	3,27	3,08	2,96	3,83	3,87	3,87	3,44
Taracia	3,41	3,08	3,60	3,20	3,36	3,67	3,87	3,10	3,53
Călărași	3,40	3,18	3,44	3,33	3,22	3,87	3,83	3,12	3,36
Hîncești	3,38	2,88	3,24	3,30	3,64	3,64	4,01	3,55	3,33
Dubăsari	3,37	3,10	2,73	3,72	3,57	4,07	3,76	3,32	3,62
Briceni	3,35	3,18	2,80	3,40	3,95	4,46	3,78	3,14	2,68
Ștefan Vodă	3,34	3,22	2,33	3,62	3,88	3,88	3,88	3,37	3,61
Căușeni	3,32	3,02	2,70	3,25	3,34	4,27	3,81	3,33	3,71
Cimișlia	3,29	3,02	3,03	3,73	3,59	3,86	3,77	3,16	2,73
Glodeni	3,27	3,04	2,64	3,50	3,97	3,95	3,45	3,12	3,30
Ocnița	3,16	3,04	2,91	3,09	3,26	3,98	3,73	2,57	2,99
Șoldănești	3,15	2,82	2,46	3,08	3,43	3,80	3,64	3,41	3,55
Cantemir	3,13	2,70	2,55	3,42	3,26	3,53	3,74	3,40	3,44
Basarabeasca	3,13	3,31	3,05	3,00	2,73	3,41	3,52	3,18	2,82
Leova	3,09	2,78	2,39	3,31	3,36	3,58	3,63	3,36	3,35
Telenești	3,08	2,67	2,37	3,24	3,39	3,57	3,64	3,50	3,36

Clasamentul indicatorilor evaluați în cadrul sondajului

Indicatorii percepția pozitivă:

Disponibilitatea informației despre bunuri și servicii

Cunoașterea limbii de stat

Disponibilitatea băncilor

Disponibilitatea forței de muncă necalificată

Comunicarea cu autoritățile prin intermediul tehnologiilor

Indicatorii Echilibrul:

Birocrația

Corupția

Protecția drepturilor de proprietate

Percepția taxelor locale și îndeplinirea obligațiilor pe care le au autoritățile

Încrederea în partenerii de afaceri

Indicatorii percepția negativă:

Disponibilitatea resurselor financiare și a capitalului

Aplicarea deciziilor sistemului judecătoresc

Calificarea joasă a celor care doresc să se angajeze în câmpul muncii

Impactul economiei informale

Calitatea drumurilor

Migrația forței calificate de muncă

Șomajul

Clasamentul raioanelor conform RBEI

Primele 5

1. Mun. Chișinău

2. Mun. Bălți

3. Ialoveni

4. Drochia

5. Rezina

Ultimele 5

31. Șoldănești

32. Cantemir

33. Basarabeasca

34. Leova

35. Telenеști

Diferențe în dezvoltare

Factorii de dezvoltare	Factorii care caracterizează nivelul de dezvoltare a raioanelor		
	Nivelul de dezvoltare a raioanelor		
	Scăzut	Mediu	Avansat
Resurse umane: prezența forței de muncă necalificată	VV	V	VV
Resurse umane: prezența forței de muncă calificată		V	VVV
Inovații și tehnologii		V	VV
Gradul de urbanizare		V	VV
Investițiile publice	V	VV	VVV

Concluzii:

Activitatea economică este concentrată în centrul țării și anume în mun. Chișinău, dar și în alte zone unde au fost create ZEL, ca urmare decalajul în dezvoltarea sectorului privat în zona rurală și cea urbană este unul substanțial; Nivelul de urbanizare a RM este relativ scăzut constituind aproximativ 39%, pe când cel al Slovaciei este de 59%.

Condițiile actuale în care mediul de afaceri își desfășoară activitatea este caracterizat de corupție sistemică, calitatea proastă a infrastructurii, costuri de tranzacționare mari, concurență neloială, economie informală.

- **Problemele în coordonare a procesului:**

În practică, coordonarea financiară, operațională, și sectorială dintre autoritățile locale și centrale este insuficientă. În același timp, nu sunt luate în considerare prioritățile și viziunile tuturor părților implicate în procesul de dezvoltare a regiunilor, lipsește viziunea comună.

- **Capacitatea redusă a autorităților:**

Ineficiența mecanismelor de control din partea statului și societății civile, dar și a transparenței, diminuează eficiența politicilor publice orientate spre dezvoltarea regională, și oferă posibilitatea apariției conflictelor de interese dar și a grupurilor de interese.

- **Problemele infrastructurii de afaceri:**

Cadrul de reglementare, descentralizarea financiară, sistemul de achiziții publice sunt importante pentru a obține efectul dorit de la investițiile în dezvoltarea regiunilor.

Creștere economică fără dezvoltare: modelul actual de dezvoltare a economiei este bazat pe deservirea consumului intern, care este alimentat în mare măsură de către migrație și remitențe. Acest model nu mai este actual pentru RM, dat fiind faptul ca remitențele scad, migrația se transformă în imigrație cu toate consecințele de rigoare.

Moldova are nevoie de schimbarea modelul actual cu altul bazat pe creștere economică incluzivă, prin dezvoltarea sustenabilă și uniformă care include toate categoriile de populație și acoperă tot teritoriul țării.

Recomandări:

Investițiile în raioanele sub-dezvoltate trebuie să fie conectate la caracteristicile economiei locale dar și la factorii de creștere economică;

Crearea cadrului legislativ pentru apariția funcționarului public eficient, care va fi promovat nu pe criterii politice ci în baza impactului deciziilor sale asupra dezvoltării economice (decizii eficiente);

Susținerea și crearea punctelor de creștere economică (ZEL);

Investițiile statului în infrastructură trebuie să fie transparente, direct proporționale cost/eficiență și nu pe criterii politice;

Implementarea reformei administrației centrale și locale, cât și a descentralizării financiare;

Administrarea și deetatizarea proprietății publice, prin privatizarea proprietății într-un mod transparent;

Eliminarea barierelor împovărătoare și a costurilor regulatorii exagerate;

Este necesar ca politicile de dezvoltare regională, la faza de elaborare, să fie conectate cu necesitățile și prioritățile raioanelor, prin prisma cost/eficiență;

Să fie elaborate și implementate instrumente eficiente de coordonare și monitorizare între autoritățile de nivel central și local (societatea civilă, sau platforme de consultare cu implicarea societății civile);

De a evalua impactul și riscurile pe termen lung a investițiilor publice;

De a implica părțile interesate în procesul de elaborare, implementare și monitorizare a politicilor publice;

De a implica sectorul privat prin intermediul parteneriatului public privat;

Creșterea capacității și expertizei a funcționarilor publici;

De a elabora un cadru fiscal adaptat la obiectivele urmărite politicile de dezvoltare;

De a asigura transparența în utilizarea resurselor financiare, în special a celor din domeniul achizițiilor publice la nivel local și central, prin implementarea instrumentelor de e-guvernare, acordurile cadru cu societatea civilă, etc.;

Să fie asigurată calitatea și coerența sistemului de reglementare la nivel local și național.